

Αποδομώντας τα επιχειρήματα των Σκοπίων: ο αξιότιμος κ. Σβίζιτς

του Παναγιώτη Α. Καράμπελα
Προέδρου της ΝΕ.Ο.Σ.,
Συντονιστής Ο.Κ.Ε. Υπ. Εξωτερικών

22-3-2006

Στον χρόνο που μας πέρασε παρακολουθήσαμε με ιδιαίτερο προβληματισμό τις ραγδαίες εξελίξεις στο ιδιαίτερης ευαισθησίας θέμα της ονομασίας της Π.Γ.Δ.Μ. Ως γνωστόν, οι βλέψεις των Σλάβων από τότε που παρουσιάστηκαν στη ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, ήταν να βρουν διέξοδο στη Μεσόγειο. Οι εκάστοτε εδαφικές διεκδικήσεις όμως για να στηριχθούν και να αποκτήσουν εγκυρότητα, απαιτούν ως άλλοθι το κύρος και την αντικειμενικότητα που μπορούν να προσφέρουν οι σχετικές κατά περίπτωση επιστήμες και η ακαδημαϊκή «αυθεντία» γενικότερα. Εκεί προσπαθούν επί δεκαετίες να βασίσουν τα επιχειρήματά τους και οι βόρειοι γείτονές μας, μη μπορώντας να αποτελέσουν εξαίρεση.

Ένα από τα βασικά επιχειρήματα που επιστρατεύονται λοιπόν, για την υποστήριξη της ύπαρξης «Μακεδονικής» εθνότητας, είναι η ύπαρξη χαρτών που χρονολογούνται στις αρχές ακόμα του 20^{ου} αιώνα. Οι χάρτες αυτοί από το 1909 και μετά παρουσιάζουν το χώρο της γεωγραφικής περιοχής της Μακεδονίας να κατοικείται από «σλαβομακεδόνες», κάτι που κατά τους διπλωμάτες των Σκοπίων αποδεικνύει ότι η επιστήμη της Ανθρωπογεωγραφίας υποστηρίζει την επιχειρηματολογία τους. Το ελληνικό αντεπιχείρημα ήταν και είναι, ότι οι χάρτες αυτοί αποτελούν κομμάτι της προπαγάνδας που ξεκίνησαν οι Σέρβοι. Όμως για να αντικρούσεις ένα επιστημονικό επιχείρημα πρέπει ή να αντιτάξεις ένα άλλο επιστημονικό επιχείρημα ή να αποδείξεις ότι δεν ακολουθήθηκαν η πρόπευσα μεθοδολογία, ή η επιστημονική δεοντολογία και εν γένει τα ακαδημαϊκά ήθη. Το ελληνικό αντεπιχείρημα, λοιπόν, αν και σωστό στερείτο συγκεκριμένων αποδείξεων. Ευτυχώς όμως για εμάς, η βοήθεια αυτή τη φορά ήρθε από το εξωτερικό.

Η επιστήμη σε διατεταγμένη υπηρεσία

Οι **Peter J. Taylor**, καθηγητής Πολιτικής Γεωγραφίας στο Πανεπιστήμιο του Loughborough, και **Colin Flint**, καθηγητής Ανθρωπογεωγραφίας στο Pennsylvania State University, στο βιβλίο τους «Πολιτική Γεωγραφία: παγκόσμια οικονομία, κράτος-έθνος και εντοπιότητα» (London: Prentice Hall, 2000) και στις σελίδες 209 - 211, μας προσφέρουν ακριβώς τα στοιχεία που μας έλειπαν από την επιχειρηματολογία μας ως και τώρα.

Σε αυτό το υποκεφάλαιο δείχνουν το πώς οι επεκτατικές βλέψεις ενός κράτους μπορούσαν να καθορίσουν τις επιστημονικές απόψεις των προερχομένων από το κράτος αυτό γεωγράφων, στην Ευρώπη του πρώτου μισού του 20^{ου} αιώνα. Το παράδειγμα που χρησιμοποιούν ως χαρακτηριστικό είναι αυτό των Σερβικών μεθοδεύσεων για τη προσάρτηση της Μακεδονίας! Μαθαίνουμε, λοιπόν, ότι στο Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου, προϊστάμενος του Τμήματος Γεωγραφίας ήταν ένας παγκοσμίου φήμης γεωγράφος ονόματι **Γιόβαν Σβίζιτς** (Jovan Cvijic). Στα βιβλία του για τα Βαλκάνια είχε περιλάβει και μια σειρά γλωσσολογικών χαρτών. Στο πρώτο τέτοιο χάρτη που δημοσίευσε το 1906, δεν γίνεται διαχωρισμός μεταξύ Σέρβων και Βουλγάρων(!) και τους χαρακτηρίζει όλους ως...Σλάβους. Όμως στο

χάρτη του 1909 παρουσιάζει για πρώτη φορά τους «σλαβομακεδόνες» και τους τοποθετεί σε μια μικρή έκταση νοτιώς των Σκοπίων. Στον χάρτη του 1919 πλέον, οι «σλαβομακεδόνες» έχουν...επεκταθεί σε περιοχές που μέχρι πριν χαρακτηρίζονταν Βουλγαρικές, αλλά και σαφώς νοτιότερα. Κατά τους δύο καθηγητές «αυτό δεν αντικατόπτριζε κάποια μετανάστευση, αλλά απλά τις Σερβικές πολιτικές βλέψεις» (σελ. 210).

Ο Σβίτσιτς βραβεύτηκε για την δουλειά του σε Γαλλία και Αγγλία και μάλιστα έγινε δεκτός στην ειρηνευτική διαδικασία στο Παρίσι ως *αμερόληπτος επιστημονικός σύμβουλος!* Μέχρι το 1925 στην επιστήμη της Ανθρωπογεωγραφίας είχε γίνει πλέον πλήρως αποδεκτή η ύπαρξη των «σλαβομακεδόνων». Κατά τους συγγραφείς «τα τελικά σύνορα στη Μακεδονία όπως συμφωνήθηκαν στο Παρίσι αντικατοπτρίζουν την πολιτική δραστηριότητα στην περιοχή στο πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα όπως ερμηνεύτηκε και προωθήθηκε από τον Γιόβαν Σβίτσιτς. Πιθανώς να μην υπάρχει άλλο παράδειγμα ενός ανθρώπου που να επηρέασε τον εθνικό προσδιορισμό τόσο απόλυτα όσο ο Σβίτσιτς, αλλά αυτό το ακραίο παράδειγμα ξεκαθαρίζει το τρόπο με τον οποίο κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει» (σελ. 211).

Η ιστορία θα επαναληφθεί:

Αυτό που εξάγεται από όλα αυτά είναι ότι: α) Ο Τίτο βρήκε επί της ουσίας έτοιμο το κύριο κορμό της επιχειρηματολογίας του, και άρα β) η Ελληνική εξωτερική πολιτική, δυστυχώς, αποδεικνύεται πως «κοιμάται» πολύ περισσότερο από 55 χρόνια, όπως νομίζαμε ως τώρα, γ) οι χάρτες που επικαλείται η Σκοπιανή διπλωματία είναι γλωσσολογικοί και ΟΧΙ εθνογραφικοί, και τέλος το σημαντικότερο, δ) προστίθεται στην επιχειρηματολογία μας με σαφήνεια όχι απλά ότι τα επιστημονικά επιχειρήματα των Σκοπίων είναι προϊόντα προπαγάνδας, αλλά ότι αυτή τη φορά γνωρίζουμε και το «Ποιος», «Πώς», «Που» και «Πότε» με αποδείξεις! Άρα είναι σαθρά και απορριπτέα και σε επιστημονικό ΚΑΙ σε διπλωματικό επίπεδο!

Η ίδια τακτική, βεβαίως, ακολουθείται και σήμερα με χάρτες της «Αιγαιακής Μακεδονίας»... Θα είναι πιο γρήγορα τα αντανακλαστικά μας αυτή τη φορά; Το Υπουργείο των Εξωτερικών άραγε γνωρίζει τον αξιότιμο κ. Γιόβαν Σβίτσιτς;

<http://www.e-grammes.gr/article.php?id=2262>